

نقش زنان در تعلیم و تربیت فرزندان (با رویکرد زندگی حضرت فاطمه معصومه (س))

صدیقه تربت

۱. کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، کارمند دانشکده سما (سازمان مدارس آزاد اسلامی) بندرعباس، نویسنده مسئول .
se.torbat2015@gmail.com

چکیده

تربیت از ابتدایی ترین و اساسی ترین نیازهای زندگی بشری است. خانواده، نخستین نهاد اجتماعی است که فرد در آن پا به عرصه زندگی می گذارد و اولین پایه های تربیت و تعلیم در آن گذارده می شود. وجود محبت و عاطفه در خانواده رمز سعادت و خوشبختی انسان است و کلید بسیاری از مشکلات و راه جلب احترام و رعایت حقوق دیگران است. ضرورت توجه به رشد شخصیت آدمی و اهمیت پرورش تن و روان فرزندان موجب شده است که این مسأله مهم به عنوان یکی از کارکردهای اساسی نظام آموزش و پرورش به حساب آید، و در صورتی اهداف عالی تعلیم و تربیت تحقق می یابد که هماهنگی با دیگر نهادهای اجتماعی از جمله خانواده به وجود آید. بانوان از ارکان اساسی جوامع بشری به شمار می آیند و عالی ترین نقش سازنده را با عناوین همسر و مادر در دوایر زیستی انسانی و بحث تعلیم و تربیت دارا می باشند. پژوهش حاضر با هدف تعیین خانواده در تعلیم و تربیت فرزندان انجام گرفت. جامعه آماری شامل ۲۸۹ نفر معلمان مدارس سما استان هرمزگان (۲۱۶ نفر بندرعباس، ۲۶ نفر بندرلنگه، ۳۵ نفر قشم، ۱۲ نفر حاجی آباد) در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. نمونه آماری تعداد ۱۶۵ نفر بود که با استفاده از روش تصادفی ساده و براساس فرمول کوکران جهت انجام پژوهش انتخاب شده بود. این بررسی به روش توصیفی از نوع همبستگی صورت گرفت و جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه های ۱. پرسشنامه استاندارد شیوه فرزند پروری (دیانا بامریند از دانشگاه کالیفرنیا، ۱۹۷۳)، ۲. پرسشنامه استاندارد جو عاطفی خانواده (هیل برن ۱۹۶۴) استفاده شد. در این پژوهش، پرسشنامه ها به صورت آنلاین در اختیار معلمان قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از توسط نرم افزار SPSS صورت گرفت. نتایج پژوهش حاکی از آن است فرزند پروری با مقدار بتای ۵/۰۰۱ در سطح آلفای ۰/۰۰۱ پیش بینی کننده معنی داری برای جو عاطفی خانواده (تعلیم و تربیت خانواده) محسوب می شود.

کلید واژه ها: زنان، تعلیم و تربیت، فرزندان.

مقدمه

بدون شک یکی از عمده ترین و اصلی ترین مسائلی که بشر همواره با آن رو به رو بوده است مقوله ی تربیت می باشد، همچنان که والاترین انسانها که همان پیامبران و جانشینان آنها هستند. در راستای این وظیفه ی مهم مبعوث گشته اند. خداوند متعال که خود اولین و بزرگترین معلم اخلاق و منبع تمام فضایل است برنامه تربیتی خود را در اختیار رسولان نهاد تا راهگشای بشریت در مسیر تکامل باشند و از دیدگاه اسلام اخلاق جزئی از دین بوده و از جمله اهداف اصلی بعثت انبیاء تکمیل مکارم اخلاقی و جهت بخشی به اخلاق و رفتار انسانها بیان شده است پیامبران الهی و ائمه اطهار (ع) در عالی ترین سطح کمالات جای گرفته اند که مطالعه و به کار بستن سیره تربیتی ایشان سبب پرورش اخلاق و معنویت شده و موجبات سعادت و رستگاری را فراهم می آورند. تعلیم و تربیت فرزندان یکی از عوامل مهمی است که اسلام و قرآن بدان بسیار تاکید کرده اند. والدین در این رابطه نقشی اساسی دارند که علاوه بر رشد جسمی، به تربیت روحی و فکر آنان نیز توجه ویژه ای مبذول داشته و از همان خردسالی برای تربیت روحی آنان برنامه ریزی نمایند که با اخلاق و مبادی اسلامی آشنا شوند. زن مسلمان ایرانی در طول تاریخ با تلاش بی وقفه خود به در زمینه های مختلف اقتصادی، تربیتی و ... به خانواده کمک نموده و این روش پسندیده تا به امروز ادامه دارد. اگر تعلیم و تربیت فرزندان خانواده را یکی از وظایف زنان بدانیم در این زمینه فرهنگ سازی مطلوب و نهادینه کردن مجموعه ای از ارزشها و معیارها ی فرهنگی متناسب با نقش زنان در اقتصاد ملی جامعه امری ضروری و اجتناب ناپذیر خواهد بود و پیشرفت جامعه در گروی مدیریت خانواده و شیوه فرزند پروری